

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 20.7.2012
C(2012) 4956 final

Eero Heinäluoma
Eduskunnan puhemies
Suomen eduskunta
FI – 00102 HELSINKI

Arvoisa puhemies

Komissio haluaa kiittää Suomen eduskuntaa perustellusta lausunnosta, joka koskee komission ehdotusta uudeksi energiatehokkuusdirektiiviksi¹, ja on pahoillaan siitä, että vastauksen antaminen on viivästynyt.

Komissio yhtyy eduskunnan näkemykseen siitä, että direktiiviehdotuksen tavoite on tärkeä pyrittäessä kohti ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta kestäviä rakenteita. Lisäksi komissio katsoo, että energiatehokkuus on keskeisen tärkeä tekijä talouden ja teollisuuden kehityksen, BKT:n kasvun ja työpaikkojen lisäämisen kannalta ja olennaisen tärkeä myös kehityksessä kohti vähähiilistä tulevaisuutta vuoden 2020 jälkeen.

Energiatehokkuuteen on väistämättä tehtävä tiettyjä investointeja näiden hyötyjen saamiseksi. Pienemmästä energiankulutuksesta saatavat edut auttavat kuitenkin kattamaan nämä kustannukset keskipitkällä aikavälillä. Näin ollen 20 prosentin säästötavoitteen saavuttamisen suunnitelmien mukaisesti arvioidaan kasvattavan EU:n BKT:tä 34 miljardia euroa vuonna 2020 ja lisäävän nettotyöllisyyttä 400 000 työpaikalla. Suurin este hyötyjen ja kustannusten kytkemiselle toisiinsa on energiapalveluiden ja muiden energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden markkinoiden kehittymättömyys. Tämän vuoksi direktiiviluonnoksessa ehdotetaan energiatehokkuusvelvoitejärjestelmiä ja tuetaan energiapalveluyritysten (ESCO) perustamista (nämä sitoutuvat toteuttamaan investoinnin ja toimenpiteet vastineeksi energiankulutuksessa saavutettaviin rahallisiin säästöihin perustuvista tuloista).

Tämän prosessin lujittamiseksi entisestään komissio on esittänyt koheesiopolitiikan rahoituksesta 6. lokakuuta 2011 tekemässään ehdotuksessa², että uusiutuvien energialähteiden käytön ja energiatehokkuuden edistämiseen tarkoitettuja varoja lisätään merkittävästi vuosina 2014–2020. Näihin toimintalohkoihin on tarkoitus käyttää vähintään noin 17 miljardia euroa. Komissio tukee myös aloitteita, joiden tarkoituksena on tarjota teknistä apua kestävän energian hankkeiden organisointiin (esim. ELENA-ohjelma,) ja on valmis kehittämään innovatiivisia ja joustavia rahoitusmekanismeja (esimerkiksi uusi Euroopan energiatehokkuuden rahoitusväline, joka perustettiin Euroopan energia-alan elvytysohjelmasta käyttämättä jääneillä varoilla).

¹ KOM(2011) 370 lopullinen.
² KOM(2011) 615 lopullinen.

Vastauksena eduskunnan ilmaisemaan huoleen siitä, että komission on liian varhaista arvioida, ettei tavoitetta saavuteta vuonna 2020, komissio toteaa, että tämä päätelmä perustuu energiankulutuksen aiempien ja nykyisten kehityssuuntausten perusteelliseen analyysiin, tulevaa kehitystä koskeviin ennusteisiin ja tähän mennessä hyväksytyihin toimintalinjoihin. Tietojen perusteella tehtiin useita mallinnusajoja, jotka osoittivat, että näillä näkymin Euroopan unioni saavuttaa vain puolet 20 prosentin tavoitteesta. Tämä päätelmä esitettiin maaliskuussa 2011 hyväksytyssä energiatehokkuussuunnitelmassa³. Koska tavoitteen saavuttamisessa ei ole edistytty riittävästi, Eurooppa-neuvosto⁴ ja Euroopan parlamentti⁵ ovat kehottaneet komissiota hyväksymään uuden kunnianhimoisen energiatehokkuusstrategian, jonka puitteissa voitaisiin toteuttaa määrätietoisia toimia vielä jäljellä olevien merkittävien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

Eduskunta toteaa myös, että ehdotetut toimenpiteet ovat hallinnollisesti raskaita tai kalliita suhteessa niillä saavutettaviin säästöihin eivätkä mahdollista riittävää joustavuutta. Tältä osin komissio haluaa korostaa, että uutta energiatehokkuusdirektiiviä koskevan ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa laaja kehys, jolla varmistetaan EU:n yhteisen tavoitteen saavuttaminen samalla, kun toimenpiteiden muotoilu jättää jäsenvaltioille riittävästi liikkumavaraa toimenpiteiden mukauttamiseksi kansallisiin olosuhteisiin. Esimerkiksi 6 artiklaan sisältyvässä energiatehokkuusvelvoitejärjestelmiä koskevassa ehdotuksessa pyritään yhdenmukaistamaan pelkästään tällaisten järjestelmien keskeisiä osia (vaatimustaso, velvollisuus ottaa käyttöön säännösten noudattamatta jättämiseen sovellettavia seuraamuksia) samalla, kun jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus päättää monista kansallisen energiasektorin rakenteen edellyttämistä osatekijöistä (esim. velvoitetut osapuolet). Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus ehdottaa vaihtoehtoisia energiansäästömenetelmiä, jotka johtavat samoihin tuloksiin, mutta eivät perustu energiyhtiöille asetettavaan velvoitteeseen.

Ehdotuksen perustana oleva kustannustehokkuuden periaate mahdollistaa erilaiset käytännöt jäsenvaltioiden välillä. Tätä voidaan havainnollistaa kahdella esimerkillä. Ensinnäkin direktiivin 4 artiklassa ehdotetaan kolmen prosentin vuositasoista julkisessa omistuksessa olevien rakennusten kunnostamiselle. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrittellä tähän saneeraustavoitteeseen sovellettavan tason, ja konkreettisten täytäntöönpanokeinojen valintaan liittyy monia joustoa lisääviä tekijöitä. Direktiivin 10 artiklassa tarkoitettuun lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistämiseen sovelletaan puolestaan kustannus-hyötyanalyysia, jossa otetaan huomioon kansalliset ja paikalliset olosuhteet.

Vastauksena eduskunnan epäilyksiin siitä, että säännökset ovat ristiriidassa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen kanssa, haluan vakuuttaa, että valmistellessaan tätä ehdotusta komissio suoritti vaikutusten arvioinnin, jossa tarkasteltiin toissijaisuusperiaatetta lisäarvon näkökulmasta sekä tarvetta EU:n toimille tällä alalla. Vaikutusten arviointi on julkisesti saatavilla⁶.

Direktiiviehdotuksen 10 artiklasta voidaan todeta, että sähkön ja lämmön yhteistuotantoa on tarpeen edistää, koska se mahdollistaa merkittävän energiatehokkuuden parantamisen verrattuna sähkön ja lämmön erilliseen tuotantoon. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto on kehittynyt ja hyväksi todettu menetelmä, ja jäsenvaltioissa suoritettujen analyysien menetelmän

³ KOM(2011) 109 lopullinen.

⁴ EUCO 2/1/11.

⁵ 2010/2107(INI).

⁶ SEC(2011) 779.

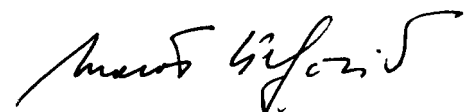
taloudellisista mahdollisuuksista osoittavat, että sillä voitaisiin tuottaa EU:ssa nykyiseen verrattuna ainakin kaksinkertainen määrä sähköä vuoteen 2020 mennessä. Tästä ja voimassa olevaan sähkön ja lämmön yhteistuotantoa koskevaan direktiiviin⁷ sisältyvistä toimenpiteistä huolimatta, menetelmän osuus on säilynyt ennallaan noin 11 prosentissa vuodesta 2004. Tämän vuoksi komissio ehdottaa 10 ja 12 artiklassa (5–7 kohta) joukkoa sitovia toimenpiteitä jäljellä olevan potentiaalin hyödyntämiseksi.

Ehdotuksen 10 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot arvioivat kattavasti lämmitys- ja jäähdytystarpeensa voidakseen paremmin arvioida ja hyödyntää sähkön ja lämmön yhteistuotannon ja kaukolämmön ja -jäähdytyksen tarjoamia energiansäästömahdollisuuksia pitkän aikavälin suunnittelussa ja investointiturvassa. Tämä ei ole mahdollista, ellei näitä näkökohtia oteta huomioon myös paikallis- ja aluetason energiastrategioissa ja -suunnitelmissa.

Ehdotuksen tavoitteena ei kuitenkaan ole määrätä uusien yksiköiden sijoittamisesta tai energiatehokkuutta koskevien kriteerien ensisijaisuudesta kaikkiin muihin tekijöihin nähden vaan varmistaa, että sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten ja kaukolämmön ja/tai -jäähdytyksen käyttöönotto tapahtuu taloudellisesti kestäväällä tavalla. Ehdotus jättää jäsenvaltioille riittävästi joustovaraa päättää näiden ratkaisujen käytöstä vain siinä laajuudessa kuin se on tarkoituksenmukaista kunkin maan kansalliset olosuhteet, kuten hallintorakenteet, ilmaston tai energiamarkkinoiden rakenteen, huomioon ottaen. Esimerkiksi kansalliset lämmitys- ja jäähdytysuunnitelmat voivat koostua yhteen kootuista alueellisista tai paikallisista suunnitelmista, joten keskushallinnon ei tarvitse puuttua paikallistason päätöksentekoon. Sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitoksen rakentamispäätös olisi puolestaan tehtävä kustannus-hyötyanalyysin pohjalta.

Toivon, että nämä selvennykset tarjosivat vastauksia Suomen eduskunnan perustellussa lausunnossa esitettyihin kysymyksiin ja epäilyihin. Odotan mielenkiinnolla jatkoa poliittiselle vuoropuhelullemme.

Kunnioitavasti

Maroš Šefčovič
Varapuheenjohtaja

⁷ 2004/8/EY.